

Minister voor Milieu en Wonen
Minister van Infrastructuur en Waterstaat

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 088 797 0050
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[Redacted]

10.2.
e

T 06- [Redacted]
[Redacted]@rws.nl

Datum

25 maart 2020

Ons kenmerk

RWS-2020/21261

beslisnota

Beslisnota bij Kamerbrief rapport 'Inventariserend onderzoek TGG in RWS werken'

Inleiding

Hierbij ontvangt u de beslisnota bij de kamerbrief over de toepassing en aanpak van TGG en het rapport 'Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond in Rijkswaterstaat werken' van onderzoeksbureau Tauw. Dit naar aanleiding van de toezegging bij de beantwoording Kamervragen over problemen met het toepassen van Thermisch Gereinigde Grond (hierna TGG) op 23 december 2019, waarin u toezegt om de Kamer in het eerste kwartaal te informeren over een inventarisatie van de toepassing in werken van Rijkswaterstaat en een mogelijke aanpak. Daarbij is aangegeven dat Rijkswaterstaat in overleg zal treden met de thermisch reinigers over mogelijke toepassingen van de TGG. Bij deze brief ontvangt de kamer tevens het rapport 'Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond in Rijkswaterstaat werken'. Dit rapport maakt inzichtelijk in welke werken van Rijkswaterstaat TGG is verwerkt. Het gaat in totaal om 26 locaties. Inmiddels is het beheer van 8 van deze locaties overgedragen aan andere overheden.

Geadviseerd besluit

Met deze beslisnota vraag ik u om:

- Akkoord te gaan met de brief aan de Tweede Kamer, waarbij u in gaat op de inventarisatie van de toepassing van TGG in RWS werken en de mogelijke aanpak daarvan.
- Akkoord gaan met het aanbieden van het rapport 'Inventariserend onderzoek naar het gebruik van TGG in RWS werken'

Argumentatie

Aanleiding voor het inventariserend onderzoek zijn de geconstateerde problemen met de toepassing van TGG afkomstig van ATM in twee werken, namelijk de dijk Perkpolder (RWS project) en de Westdijk in Bunschoten (project Waterschap Vallei

en Veluwe). Naast ATM levert ook Theo Pauw TGG. Beiden hebben TGG geleverd voor werken van RWS. Gezien de ervaringen bij de Westdijk en de dijk Perkpolder is het vanuit de zorgplicht noodzakelijk om zorgvuldig te onderzoeken of en zo ja, welke effecten het gebruik van TGG heeft op de omgeving van de werken waarin het toegepast is.

Kader

Toepassing van TGG is gereguleerd via de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit (Bbk en Rbk).

Het thermisch reinigen van grond is een aangewezen werkzaamheid onder het Bbk. De beoordelingsrichtlijn SIKB 7500 en protocol 7510 zijn van toepassing. De ILT is medetoezichthouder op het reinigen. Daarnaast is de vergunning-verlener voor de reinigingsinstallatie, de provincie, toezichthouder op de inrichting van de installatie. Het bevoegd gezag voor het toepassen van TGG (grond) is afhankelijk van de locatie waar het toegepast wordt.

Krachtenveld, afstemming, financiële en juridische implicaties, communicatie

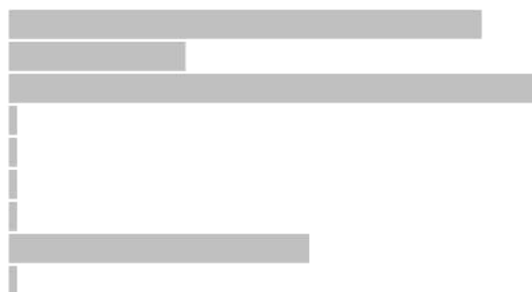
Krachtenveld: De zorgplicht stelt dat zekerheid verkrijgen over de mogelijke effecten op de bodem en de constructie van de gebruikte TGG in RWS werken voorop staat. In het verleden is er discussie ontstaan over de milieu hygiënische kwaliteit van TGG, met het opsturen van dit rapport kan deze discussie opnieuw gaan spelen. Daarnaast speelt op dit moment de discussie rond granuliet. Het aanbieden van dit rapport zal mogelijk voor extra aandacht voor beide dossiers zorgen. In de toelichting ga ik hier verder op in.

Afstemming: deze nota en de Kamerbrief zijn afgestemd met DGWB en ILT.

Financiële implicaties: Nog niet bekend. Aan het onderzoeksbureau wordt een raming gevraagd, de kosten hiervoor zijn gedekt.

Juridische implicaties: Afhankelijk van de vraag of na zoveel jaren schade nog te verhalen is kunnen er juridische implicaties ontstaan.

Communicatie: TGG is toegepast in 26 RWS werken, 18 daarvan zijn in beheer van RWS, de overige 8 werken zijn in beheer van een provincie, gemeente of waterschap. Het onderzoek, de meetstrategie en de resultaten hiervan zullen met de betrokken partijen afgestemd worden.

Toelichting

Naar aanleiding van de situatie bij de Westdijk in Bunschoten in 2016-2017 en de dijk Perkpolder zijn er zorgen ontstaan over de milieuhygiënische kwaliteit van TGG. De zorgen hebben het vertrouwen in de milieuhygiënische kwaliteit van TGG bij de afnemers geschaad en dit heeft geleid tot een terughoudendheid in het gebruik van TGG. De regelgeving stelt dat er een zorgplicht is voor de beheerder/eigenaar. Vanwege deze zorgplicht heeft RWS besloten om TGG vanaf 2017 vooralsnog niet meer toe te passen in RWS werken, toepassing in rijkswegen was vanwege constructieve eigenschappen vanaf 2014 al niet meer toegestaan.

TGG en granuliet

Granuliet en TGG verschillen als het gaat om de milieuhygiënische kwaliteit.

Granuliet en TGG delen met elkaar dat beiden worden toegepast vanuit het oogpunt om het gebruik van primaire grondstoffen terug te dringen en hergebruik van afvalstoffen (onder voorwaarden) toe te staan.

De vraag kan ontstaan waarom bij TGG uit voorzorg de toepassing tijdelijk is stilgelegd, terwijl bij granuliet is aangegeven dat stilleggen van de toepassing niet kan. Bij granuliet is een dergelijk besluit niet genomen, onder andere omdat uit meerdere onderzoeken is gebleken dat granuliet voldoet aan de gestelde milieuhygiënische kwaliteit. Bij TGG is geconstateerd dat deze niet in alle gevallen voldeed aan de milieuhygiënische kwaliteit, zoals bij de Westdijk. Dat is ook de voornaamste reden voor het doen van het inventariserend onderzoek.

Een aandachtspunt is dat bij TGG ook het beeld kan ontstaan dat RWS toepassing weer toe laat onder druk van de markt. Oftewel, dat RWS belangen van bedrijven zwaarder laat wegen dan milieu belangen. Dit is niet het geval. Bij TGG is de situatie dat deze weer toegepast kan worden nu de ILT het verificatieonderzoek heeft afgerond en heeft geconstateerd dat herkeuringen van beide thermische reinigers voldoen. Probleem is wel dat de inmiddels ontstane voorraad maatwerk vraagt als het gaat om toepassingsmogelijkheden.

Inventariserend onderzoek

RWS heeft op grond van haar zorgplicht aan onderzoeksbureau Tauw gevraagd een inventariserend onderzoek uit te voeren naar het aantal RWS locaties waar in TGG is toegepast. Het 'Inventariserend onderzoek naar gebruik van TGG in RWS werken' van onderzoeksbureau Tauw geeft inzicht in de locaties waar TGG is gebruikt in RWS werken en in welke periode. Dit laatste is van belang omdat met name twijfel is gerezen over de productkwaliteit van TGG die is geproduceerd na 2012. Vanaf die datum zijn namelijk wijzigingen in het productieproces doorgevoerd. Zoals onlangs door de bedrijven aan u per brief is medegedeeld (kenmerk 99054B.103) passen de grondreinigingsbedrijven deze werkwijze niet meer toe.

In het inventariserend onderzoek zijn verschillende informatiebronnen geraadpleegd. Op basis van de verzamelde informatie is per geïnventariseerd werk een kwalitatieve effectbeoordeling uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar de effecten op de verspreiding van stoffen uit de TGG naar de omgeving en de civieltechnische deformatie van het werk. De effectbeoordeling levert een theoretische maar uniform navolgbare rangorde van werken op.

Uit het inventariserend onderzoek kunnen echter geen harde conclusies getrokken worden over de daadwerkelijk optredende effecten. Een visuele inspectie van een aantal locaties is uitgevoerd. Dit heeft geen aanwijzingen opgeleverd dat sprake is van effecten die het treffen van aanvullende maatregelen noodzakelijk maakt. Er is zorgvuldig controleonderzoek op locatie van de RWS werken nodig om vast te stellen of er sprake is van effecten. RWS gaat in het kader van haar zorgplicht dit onderzoek uit (laten) voeren.

Het onderzoek zal bestaan uit monitoring van de grondwaterkwaliteit rond het RWS werk waarin TGG is toegepast, omdat eventuele uitspoeling van stoffen uit de TGG naar het grondwater effect kan hebben op de omgeving. Aangezien er geen aanleiding is om aan te nemen dat de toegepaste TGG niet voldoet en de kosten voor onderzoek erg hoog zijn, beginnen we met monitoring bij de top 5 werken uit de rangordening waar in theorie de meeste kan op effecten bestaat. Dit zijn:

- A4 Omlegging bij Steenberg;
- A5 Westrandweg bij Amsterdam;
- Groote Zaag, een KRW-maatregel bij Krimpen a/d Lek;
- A2 rondweg bij Den Bosch;
- A7 afrit 9 bij Hoorn.

In het eerste half jaar van 2020 zal Rijkswaterstaat voor elk van de top 5 werken een meetplan laten opstellen. Vanwege de grote verschillen in de locaties, qua ligging, toepassing en omvang, is er voor gekozen om vijf aparte meetplannen op te stellen. Dit duurt langer dan het opstellen van een generiek plan, maar heeft vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid de voorkeur. Vervolgens wordt de uitvoering, de monitoring van de grondwaterkwaliteit, volgens de 5 meetplannen aanbesteed en gegund aan een deskundige marktpartij. We verwachten de eerste resultaten eind 2020/begin 2021.

Toepassing TGG

Het beleid is gericht op zoveel mogelijk verantwoord hergebruik van materialen. Ook vervuilde grond kan, mits goed thermisch gereinigd en onder certificaat, door opdrachtnemers die de grond afnemen van reinigingsbedrijven, worden toegepast.

Reinigers tonen aan m.b.v. certificaat

ATM en Theo Pauw zijn voor het thermisch reinigen van grond gecertificeerd en erkend. De reinigers zijn gecertificeerd op grond van de in het Besluit bodemkwaliteit

aangewezen normdocumenten. Het reinigingsproces moet voldoen aan deze normdocumenten. Deze schrijven voor dat de reinigers aan de hand van een wettelijk bewijsmiddel moeten aantonen dat de thermische gereinigde grond voldoet aan de normen en aan het zorgplicht beginsel van het Besluit bodemkwaliteit. De verwerker, veelal een aannemer, beschikt over een eigen kwaliteitsborgingssysteem waaraan hij moet voldoen. Binnen dit systeem moet hij de milieu hygiënische en civieltechnische kwaliteit van de TGG die hij produceert toetsen aan gestandaardiseerde specificaties en normen. Indien de TGG daaraan voldoet wordt het product onder een productcertificaat geleverd aan een afnemer.

Toepassing TGG niet overal en onder condities

De toepassing van TGG in de onderbouw van rijkswegen was om civieltechnische redenen sowieso al enkele jaren (vanaf 2014) niet meer toegestaan. Binnen de werkwijze van RWS geldt namelijk de eis dat van secundaire bouwmaterialen de civieltechnische eigenschappen bekend moeten zijn. Indien de civieltechnische eigenschappen van secundaire materialen zodanig zijn dat deze geschikt zijn voor toepassing in de wegenbouw kan voor het betreffende materiaal een “materiaal-specifieke verklaring” afgegeven worden door RWS. Omdat de eigenschappen van TGG per partij variëren is er in generieke zin geen materiaal specifieke verklaring voor TGG af te geven. Toepassing van TGG in wegenbouw is daarom conform de werkwijze van RWS niet toegestaan. Hoewel de eigenschappen van TGG per partij verschillen, voldeden de partijen TGG wel allen aan de eisen die benodigd zijn om gecertificeerd te worden.

Toepassing hervatten onder condities

De bedrijven hebben de mogelijkheid gehad om aan te tonen dat toepassing weer verantwoord kan. De uitnodiging daartoe is in december 2018 gedaan. De ILT heeft op 19 december 2019 het verificatieonderzoek TGG bij ATM en Theo Pauw afgerond en heeft geconstateerd dat de herkeuringen van TGG van beide bedrijven voldoen. Beide bedrijven geven volgens de ILT een betrouwbaar beeld van de kwaliteit en eigenschappen van de oude TGG die is opgeslagen en mogen ze deze TGG weer aanbieden. Het steven is om, met het oog op circulair gebruik, de toepassing van TGG onder voorwaarden weer te hervatten. Echter, vanwege het uitloggedrag van TGG zijn de oude voorraden alleen onder bijzondere condities toepasbaar, namelijk brakke en zoute condities. Voor RWS geldt dat deze condities niet vaak voorkomen. De markt weet dit, een eerste gesprek met de markt over het mogelijk weer toepassen van TGG heeft plaatsgevonden op 10 maart 2020. De branche geeft aan dat de nieuw geproduceerde TGG aan hogere kwaliteitseisen voldoet. Deze zou breder toepasbaar kunnen zijn.